

MEDBORGARANDEL RESPEKTIVE MEDBORGARLÖN

En **andel** är t.ex. bostadsrätt (andel i en bostadsförening), en aktie (andel i ett företag). *Medborgarandel* är för mig att ha / vara berättigad till en andel, i vårt fall landet Sverige.

Andelens värde är vad vi bestämmer den till. Jag har som utgångspunkt en procent av BNP, som är måttet på vad landet producerar under t.ex. ett år. Går det bra för landet blir andelen större. Går det dåligt för landet blir andelen lägre.

Lön är den beteckning vi har på att någon gjort ett arbete och får betalt för det. Om du har jobbat en månad för kommunen med att organisera skolan så får du en månads *medborgarlön*.

Basinkomst är enligt min mening en blandning mellan andels- och lönebegreppet.

Enhet vill att alla medborgare ska ha rätt till en ovillkorad andel (alltså inte lön för produktion) i Sveriges ekonomi. För en hel del människor innebär det att andra beslutade andelar successivt kan tas bort, som t.ex. försörjningsstöd från kommuner, aktivitetsersättningar, arbetslöshetsbidrag etc som ju inte delas ut till alla och av en massa krångliga skäl. Istället har man som medborgare en årlig andel.

Men därutöver kan man dessutom jobba och få lön för arbete. Jobbar man i den gemensamma sektorn får man medborgarlön för sitt arbete.

Jobbar man i privat verksamhet får man lön från respektive arbetsgivare. Arbetsgivare som har råd ska inte göra så att folk jobbar gratis pga att de har medborgarandel. Men arbetsgivare som inte har löneutrymme just för tillfället, kan ju anställa folk med medborgarandel utan extra lön, precis som vi gör idag med alla konstiga och godtyckliga bidrag. Jag menar att hela denna löneemarknad ska regleras med hänsyn tagen till att alla får en ovillkorad medborgarandel.

Men kan ju välja att jobba ideellt eftersom man tycker man har tillräckligt ändå. Om man själv tar hand om sina gamla hemma betalar man ingen avgift för det, vilket de som inte gör det får betala för åldringsvården osv. Hela systemet kommer att göra det möjligt för individen att själv bestämma sina utgifter och därmed samtidigt sin egen konsumtion. "Gamla mamma" man tar hand om har ju sin medborgarandel osv.

Medborgarandel eller Medborgarlön är dessutom ett mera humant ord än bidrag, stöd, förtidspension som antyder att mottagaren ska vara tacksam. Andelsbegreppet för det ovillkorade månatliga beloppet ska upplevas som att man deltar i ett gemensamt projekt i många generationer i vilket man känner individuellt ansvar.

Många har ju redan idag medborgarandel eller medborgarlön, som finansieras på olika sätt. Detta ska räknas in i kalkylen när kostnaderna för en icke villkorad medborgarandel ska beräknas.

Pensioner är medborgarlön som betalas genom ett solidariskt sparande. Barnbidrag är exempel på medborgarandel som betalas ut av staten ovillkorat till alla barnfamiljer.

Sjuk- och aktivitetsersättningar av olika slag som är tillfälliga eller livslånga, är likaså att betrakta som medborgarandelar. Likaså försörjningsstöd (socialbidrag) från kommunerna.

Vid ett möte med Försäkringskassan och Stadsdelsförvaltningen nyligen, angående ett fall jag håller på med, sa jag att "vore det inte bättre att kalla förtidspension för just förtidspension istället för sjukersättning, eftersom ju personen i fråga inte var sjuk utan handikappad". Då tyckte man att förtidspensionering var ett tråkigt begrepp, som man ville arbeta bort. Men varför då välja ett sjukbegrepp, när personen inte är sjuk.

"Välj istället ett friskbegrepp. Utgå ifrån att de flesta människor är mer eller mindre kapabla, dvs mer eller mindre friska och starka", tyckte jag. "Låt oss kalla det medborgarandel eller medborgarlön för att visa att det är fråga om att vi solidariskt tar ansvar för varandra och att alla ska känna ansvar för att dra sitt strå till stacken."

"Vilka bra begrepp", tyckte alla då.

Enhets politik

---

1) Enhet vill ge alla en ovillkorad medborgarandel, som en del av det överskott som ett land tjänar på gemensamma ansträngningar. Bor du i en storstad har du oförtjänt stor tillgång till det gemensamma kapitalet. Bor du i en småstad har du oförtjänt lite möjlighet att utnyttja det.

Medborgarandelen gör att alla får samma grundpeng. I småorter blir grundpengen mera värd än i stora orter. Men där är ju möjligheten att spä på sin medborgarandel större, eftersom storstaden erbjuder mycket fler jobb-möjligheter. Om alla får en andel av statsinkomsterna på 25% av BNP får alla ca 100,000 kr årligen i medborgarandel. Alla som idag har olika bidrag förbättrar kostnadskalkylen eftersom försörjningsstöd, aktivitetsstöd m.m. redan betalas ut till många och nu bara får ett nytt positivare namn.

Medborgarandelen kommer att leda till att många människor på ett värdigt sätt får möjlighet att själva bestämma vilken insats de vill göra där de bor, utan att behöva ägna all sin tid åt att jaga bidrag. Detta är vad jag kallar de dynamiska effekter som tillförs ekonomin i form av att folk känner sig mera motiverade, blir friskare och gör saker de inte haft råd med att göra tidigare. Tar man hand om "gamla mamma" kostar hon dessutom samhället mindre. Tar man hand om sina barn kostar de samhället mindre. Små företagare på orten får tillgång till billig arbetskraft. Jobben uppstår och fördelas där de finns. Nuvarande Arbetsförmedling kan bantas och göras om efter nya behov. Försäkringskassan ägnar sig enbart åt svåra fall. Inte åt alla fall.

2) Sedan måste arbetsmarknadens parter sätta sig ner och diskutera hur löne-marknaden måste regleras på nya sätt. Företag ska naturligtvis inte tillåtas suga ut människor som erbjuder dem jobb. På den statliga och kommunala sidan är det enklare. Där bestämmer man bara vilka medborgarlönenivåer som gäller utöver medborgarandelen för alla som jobbar för stat och kommun, de har ju redan medborgarlön.

3) Skattesystemet måste givetvis också ses över och läggas om.

LO Landin, Maj 2017

Valkampanjsledare i Enhet och sektionsansvarig för Strategi i Kommunikationsutskottet